UUTISET

Valtionhallinnosta otettiin juustohöylällä löysät kymmenet miljoonat pois jo viime vuonna. **TUTKIMUSJOHTAJA MARKUS LAHTINEN, PELLERVON TALOUSTUTKIMUS**

PÄIVÄN PUNKTI

Veeärrä

Valtion rautatiet täytti 150 vuotta. Onnea! Sitä VR nimittäin tarvitsee.

Suomen taloushistoria on pitkälti rautateiden historiaa. Kun rautahepo alkoi puksuttaa keisarillisen suuriruhtinasmaan pääkaupungista Hämeenlinnaan, alkoi uusi aikakausi. Ihmiset, tavarat ja palvelut pääsivät liikkumaan joustavasti ja nopeasti pitkiä matkoja.

Kaikkialla maailmassa rautatiet ovat olleet välttämättömiä. Kaikkialla ne ovat olleet myös murheenkryynejä.

Rautatie on luonnollinen monopoli. Kiskojen viereen ei kannata rakentaa toisia, kilpailevia kiskoja. On tämän vuoksi luonnollista myös, rautatiet ovat valtion omistuksessa.

Valtiolla on kaikissa maissa isot toleranssit ja pitkä minuutti. Aikoinaan meilläkin VR:ään päti sama kuin valtion töihin yleensäkin. Työntekijän leipä saattoi olla kapea, mutta onneksi se oli pitkä.

Nyt ajat ovat muuttuneet. Rautateilläkin on ryhdytty kilpailemaan.

Britanniassa rautarouva Margaret Thacher aloitti kiskojen yksityistämisen, kun junat eivät kulkeneet niin kuin piti. Seurauksena oli kaaos. Sekin vähä järjestys, mikä raiteilla oli, katosi.

Suomessa rautateiden merkitys uhkasi hävitä, kun maantiet kehittyivät. Poliitikot keksivät, että kiskoilla kulkeminen on vanhanaikaista. Sen vuoksi kiskoja ruvettiin jopa käärimään rullalle. Onneksi purkamisessakin hidasteltiin. Rautateille tuli uutta kysyntää.

Meilläkin olisi pitänyt kehittää rautateitä eikä ryhtyä niitä purkamaan. Tulevaisuudessa junalla ajetaan entistä enemmän. Juna on tullut takaisin.

Rautatiet sitovat alueet toisiinsa. Uudet nopeat junat ovat mukavampia kuin lentokone. Moni tosin ihmettelee vieläkin, miksi VR:n piti ostaa juuri Pendolinot, jotka jäätyvät ensimmäisessä pakkasessa. Tarjolla kun olisi ollut parempi ruotsalainen X2000-juna, joka on Pohjolan oloihin tehty.

Tämä ja muut kummallisuudet rautateillä eivät silti vähennä kiskoliikenteen arvoa. Rautatiet on yksi kohde, johon Suomessa pitää investoida.

Yksi asia on näet varma. Junaa tarvitaan ainakin toiset 150 vuotta.

LAURI KONTRO on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.

lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

POLITIIKASTA LYHYESTI

Asenteella kasvua

Kokoomuksen eduskuntaryhmän kasvutyöryhmä haluaa enemmän yrittäjäasennetta ja innostuneisuutta suomalaiseen yhteiskuntaan. ”Meidän on rakennettava Suomeen innostava yhteiskunta, joka kannustaa yrittäjyyden positiivisen kehän pyörittämiseen”, **Marjo Matikainen-Kallström** sanoo.

Raportissa esitetään esimerkiksi uusia innovaatiomalleja yrittäjyyden alkuvaiheeseen. Lisäksi ehdotetaan, että luottotiedot menettäisi vain määräajaksi.

Hassi ja Cronberg selvittävät vähittäiskauppaa

Vihreät Euroopan parlamentin jäsenet **Satu Hassi** ja **Tarja Cronberg** ovat jättäneet komissiolle kirjallisen kysymyksen Suomen vähittäiskaupan keskittymisestä.

”Tuottajat joutuvat maksamaan kauppaketjuille markkinointirahaa, päästäkseen kaupan valikoimaan. Tuottaja saatetaan myös velvoittaa lunastamaan myymättömät tuotteet. Lisäksi kaupat hinnoittelevat ulkopuolisten tuottajien tuotteet huomattavasti kalliimmiksi kuin omat tuotemerkkinsä.”

Hallituksella edessä hikinen miljardipaini

Hallitus päättää torstaina verojen kiristämisestä ja säästöistä. Arviot sopeuttamisen tarpeesta ovat 2,5:n ja 5 miljardin euron välillä. Veroja on helppo kiristää, mutta valtion menoista on vaikea säästää.

Hallitus on torstaina tiukan paikan edessä. Silloin julkistetaan verojen kiristykset ja säästöt, joiden tavoitteena on vähentää valtion velkaantumista. Tulojen ja menojen välistä eroa pitää kaventaa.

Viimeisin arvio sopeutuksen suuruudesta on 2,5 miljardia euroa.

Veroja kiristämällä saadaan tuloja valtion kassaan helposti. Hallitus voi vaikka nostaa yleistä arvonlisäveroa yhden prosentin, jolloin rahaa tulee arviolta 600 miljoonaa euroa.

Vaihtoehtona voisi olla ruuan arvonlisäveron nostaminen 13 prosentista 17 prosenttiin. Sillä saataisiin arviolta 500 miljoonaa.

”Veroja kiristämällä saadaan kohtalaisen helposti tavoiteltu noin 1,5 miljardia kasaan muutaman vuoden aikana. Alv:n nostaminen kahdella prosentilla riittäisi”, tutkimusjohtaja **Markku Kotilainen** Elinkeinoelämän tutkimuslaitokselta sanoo.

Helppoja säästöjä ei ole

Hallitusohjelman mukaan puolet tulee veroja kiristämällä ja puolet säästetään. Säästöjä pitää siis etsiä runsas miljardi euroa.

Säästöjen mittakaava on paljon veron kiristyksiä pienempi. Esimerkiksi julkisuudessa ollut kodinhoidon tuen leikkaaminen säästäisi korkeintaan 50 miljoonaa euroa. Jotta miljardi tulee täyteen, pitää saman kokoisia kohteita etsiä kaksikymmentä.

Helppona säästökohteena pidetään perusturvan indeksikorotuksista luopumista. Sen tuomia säästöjä eivät kuitenkaan edes asiantuntijat tiedä.

Parhaillaan jokaisessa ministeriössä pohditaankin, mistä leikkaamalla saisi koottua satakunta miljoonaa euroa säästöä. Toki suuret joutuvat säästämään pieniä enemmän.

Helppoja suuria säästökohteita ei ole, arvioi tutkimusjohtaja **Markus Lahtinen** Pellervon taloustutkimuksesta.

”Sosiaaliturvaa ei heikennetä ja kuntien valtionosuuksiin tuskin kosketaan. Valtionhallinnosta otettiin juustohöylällä löysät kymmenet miljoonat pois jo viime vuonna”, Lahtinen sanoo.

”Isompia summia saadaan vain rakenteellisista uudistuksista, kuten kunta- ja puolustushallinnon uudistuksesta. Säästöt tulevat kuitenkin usean vuoden viiveellä”, Kotilainen sanoo.

Lisäksi hallituspuolueet ovat budjettiriihen alla olleet hyvin erimielisiä säästökohteista.

Miljardin säästöt ovat noin kaksi prosenttia valtion menoista.

Talouden kasvu voi pelastaa

Kaikkien kannalta helpointa olisi, jos talous kääntyisi kasvuun. Yhden prosenttiyksikön keskimääräinen kasvu vuodessa hallituskauden loppuun saakka vähentäisi sopeuttamisen tarvetta useilla miljardeilla.

Tänä vuonna talouden ennustetaan taantuvan niukasti, mutta jo ensi vuodeksi on ennustettu parin prosentin kasvua.

Varsinkin liike-elämä toivoo taloutta kannustavia päätöksiä. Huoli Suomen kilpailukyvystä on suuri, jos verotus kiristyy. Se voi kuihduttaa nyt vielä varovaisia lupauksia talouden kääntymisestä kasvuun.

Kohtuullinen sopeutus

Jos arvio 2,5 miljardin sopeuttamisesta toteutuu, se voi onnistua ilman talouden suurta romahdusta.

Pääministeri **Jyrki Katainen** (kok.) on sanonut nyt tarvittavien sopeutuksien olevan kokoluokaltaan kohtuullisia.

”Noin kahden miljardin sopeutus on nyt ihan hyvä. Tälle vuodelle ei vielä mitään, ensi vuodelle vähän ja vuodelle 2014 isommin. Jos talous kasvaa ennustetut kaksi prosenttia, talous kestää sen”, Lahtinen pohtii sopeuttamisen ajankohtia.

Mitä useampi miljardi pitää säästää, sitä vaikeampaa se on. Pahin arvio sopeuttamisen tarpeesta on viisi miljardia. Mistä neljäs ja viides miljardi otetaan? Sitä hallitus ei vielä mieti, vaan odottaa talouden kasvun hoitavan ongelman.

”Jos talous ei vuonna 2014 kasva kahta prosenttia, pitää sopeuttaa kaksi miljardia lisää. Siinä tapauksessa pitää myöntää, että elintasoa pitää laskea”, Lahtinen tuumaa.

AIMO VAINIO

Veronkiristys- ja säästöehdotukset
Tavoite noin 2,5 miljardia euroa

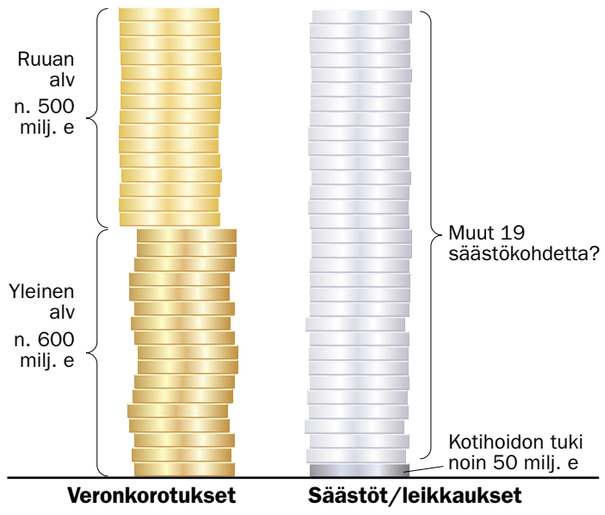

MARKKU VUORIKARI

Pääministeri Jyrki Kataisella on kova työ sovitella yhteen hallituspuolueiden vero- ja säästölinjauksia.

Metsäteollisuus korjaisi pikkuteitä

Metsäteollisuuden toimitusjohtaja **Timo Jaatinen** pitää alemman tieverkon puolta. Jos niiden kunnosta ei huolehdita, voivat tukit jäädä ajamatta.

Tukkirekat ajavat samoja teitä, joiden kunnosta maaseudun asukkaat ovat huolissaan. Metsäteollisuuden mielestä hallitus ei saisi säästöistä huolimatta unohtaa metsän korjuun logistiikan kannalta tärkeitä alemman luokan teitä.

”Perusväylänpidon korjausvelka on hyvin vakava ongelma. Alemman väylästön ympärivuotinen liikennöitävyys on raakapuukuljetuksille oleellisen tärkeää”, Jaatinen sanoi Elinkeinoelämän valtuuskunnan (EVA) tilaisuudessa.

Maaseudun Tulevaisuus kertoi 16. maaliskuuta, miten alempi tieverkko rapautuu korjausrahojen puutteessa. Teiden korjausvelka arvioidaan noin miljardiksi euroksi.

Turhan monta satamaa

Suomen teollisuuden logistiikan kannalta Suomessa on turhan monta satamaa, EVA arvioi. Tuoreessa logistiikkaa käsittelevässä raportissa esitetään, että ulkomaan merikuljetusten hoitamiseen riittäisi kymmenkunta satamaa.

Ulkomaan merikuljetuksia hoidettiin viime vuonna 52 eri satamasta. Suurimmat kymmenen satamaa hoitivat kaikista kuljetuksista lähes 80 prosenttia.

Satamien tarvetta Suomessa vähentää se, että Venäjä kykenee hoitamaan omissa satamissaan yhä suuremman osan omista kuljetustarpeistaan.

AIMO VAINIO

KIMMO HAIMI

Puunkuljetus kärsii hoitamattomista teistä.

Maidonjalostajilla huoli veronkorotuksista

Suomalaisen tuotannon kilpailukykyä halpatuontia vastaan ei saa heikentää, toteaa M2L (Maidonjalostajien ja meijeritukkukauppiaiden liitto).

”Veronkorotukset eivät saa heikentää suomalaisen vientiteollisuuden eivätkä tuontia korvaavan kotimaisen teollisuuden kilpailukykyä. Vaihtotaseen tasapaino saavutetaan vain kilpailukykyisen kotimaisen tuotannon avulla”, liitto kertoo tiedotteessaan.

Elintarviketuotanto on merkittävin tuontia korvaava tuotannon ala Suomessa. Silti elintarvikkeiden tuonti kasvaa joka vuosi.

”Vain runsaat puolet Suomessa nautitusta ruoasta on aidosti kotimaista alkuperää. Tuontiruoan kasvu perustuu pitkälti edulliseen hintaan, mikä useimmiten perustuu joko oleellisesti alhaisempaan palkkatasoon tai tuontimaan ylituotannon aiheuttamiin ongelmiin.”

Arvonlisävero johdosta suomalaiseen työhön kohdistuu suurempi verorasitus kuin tuontiin. Siksi elintarvikkeiden verotusta pitäisikin siirtää valmisteverojen suuntaan.

Siinä tapauksessa esimerkiksi juustokilosta maksettu vero olisi kahdelle kilpailevalle tuotteelle täsmälleen samansuuruinen.

MT

MTK toivoo leikkausten sijaan yritystukia ja työhyvinvointia

MTK katsoo, ettei hallituksen tule kohdentaa torstaisessa kehysriihessään leikkauksia tai veronkorotuksia maa- ja metsätalouteen tai maaseudun pienyritystoimintaan.

Sen sijaan hallituksen tulisi parantaa budjettiratkaisuillaan maaseudun pienyritystoimintaa.

”Yritystoiminnan kehittämiseksi tarvitaan yritys- ja investointitukia ja työhyvinvoinnin kehittämiseksi toimivaa lomitusjärjestelmää”, puheenjohtaja **Juha Marttila** sanoo.

Marttilan mielestä maatalouden säästötoimet osuisivat lopulta omaan nilkkaan.

”On tärkeää, ettei budjettileikkauksilla vaaranneta Suomen neuvotteluasemaa käynnissä olevassa EU:n maatalouspolitiikan uudistuksessa ja heikennetä entisestään maataloutemme huonoa kannattavuutta”, Marttila sanoo.

Kannattavuus elinehto

Suomi saa vuodessa lähes miljardi euroa EU-rahaa ruokatalouteen ja maaseudun kehittämiseen.

Marttilan mukaan leikkaus maataloustukien kansallisista maksuosuuksista saatettaisiin tulkita EU:ssa siten, että Suomi on haluton kehittämään omaa maataloustuotantoaan ja että se ei enää vaadi erityisratkaisuja vaikeisiin luonnonoloihin.

Marttila huomauttaa, että kyselyjen mukaan kuluttajat arvostavat suomalaistiloilla tehtävää työtä ja haluavat jatkossakin kotimaista ruokaa.

”Sitä ei saada lautaselle ilman kannattavaa maataloustuotantoa, joka on koko kotimaisen elintarviketuotannon ja huoltovarmuutemme elinehto.”

Viljelijät niin Suomessa kuin muuallakin Euroopassa tarvitsevat markkinoiden lisäksi yhteiskunnan tukea.

”Tuet ovat kuitenkin välttämättömiä, koska niillä varmistetaan kohtuuhintainen kotimainen ruoka kuluttajille sekä maataloutemme jatkuvuus epäedullisissa sääoloissamme”, Marttila muistuttaa. Lisäksi tuottajahinnat ja kustannukset vaihtelevat voimakkaasti maailmanmarkkinoilla.

Tarmo suunnattava kasvuun

Marttilan mielestä hallituksen pitäisi myös metsäsektorilla suunnata tarmonsa kasvuun ja kehittämiseen, eikä lietsoa epävarmuutta puumarkkinoille.

”MTK tyrmää puheet kiinteistöverosta sekä muihin metsään ja puun myyntiin kohdistuvista veronlisäyksistä.”

Myös MTK-Etelä-Pohjanmaa ja Pohjanmaan ruotsinkieliset tuottajat huomauttavat, että maa- ja metsätalous joutuivat moninkertaisten leikkausten kohteeksi jo viime syksyn budjettiratkaisussa. ”Nämä leikkaukset ovat heikentäneet maa- ja metsätalouden kannattavuutta ja aiheuttaneet elinkeinolle lisää kustannuksia.”

Maa- ja metsätalousasioista vastaava ministeri **Jari Koskinen** (kok.) on MT:n tietojen mukaan loppuviikon sairauslomalla. Ministerin esikunnasta kerrotaan, että hän aikoo kuitenkin tulla itse budjettiriiheen, mutta muut ministerimenot on peruttu.

Tarvittaessa ministeriä tuuraa valtiosihteeri **Risto Artjoki**.

EIJA POUTANEN

”Huhupuhetta”, hallitus vastasi välikysymykseen

Kaikki olivat yksimielisesti lasten puolella, kun eduskunta keskusteli tiistaina keskustan tekemästä välikysymyksestä.

Keskusta tivasi hallitukselta, kuinka tämä aikoo varmistaa lapsiperheiden valinnanvapauden eri hoitomuotojen välillä, edistää käytännössä lapsiperheiden hyvinvointia ja vahvistaa erityisesti köyhien ja syrjäytymisvaarassa olevien lapsien ja lapsiperheiden asemaa.

Pontimena olivat lehtitiedot, joiden mukaan hallitus aikoo lyhentää kotihoidontukea koskemaan vain alle kaksivuotiaita lapsia.

”Hallituksella ei ole olemassa kunnollisia suunnitelmia, saatikka tekoja lapsiperheiden hyväksi”, välikysymyksestä vastannut **Juha Rehula** (kesk.) sanoi.

”Tuen lyhennystä ei ole esitetty”

Peruspalveluministeri **Maria Guzenina-Richardsonia** (sd.) vastasi kaksi päivää ennen hallituksen budjettineuvotteluja, että hallitus ei ole tehnyt esitystä lyhennystä kotihoidontukeen ja että oppositio perustaa välikysymyksensä huhupuheisiin.

Sen sijaan hallitus kehittää ”uusia, pehmeitä ja joustavia” tapoja yhdistää perhe ja työ sekä lisää perheiden valinnanvapautta. Ministeri puhui osittaisen hoitorahan korottamisesta sekä sen joustavammista ehdoista.

”Nyt rakennetaan lapsiystävällisempää Suomea”, Guzenina-Richardson sanoi.

Lisäksi hän luetteli useita meneillään olevia kehittämisohjelmia ja uudistuksia lasten, nuorten ja perheiden aseman parantamiseksi.

”Kotihoidontuen leikkausta ei ole esitetty eikä siitä ole sovittu, eikä se olisi edes kestävä ratkaisu, sillä se lisäisi kuntien kustannuksia”, **Leena Rauhala** (kd.) sanoi.

”Keskusta liioittelee perheiden tuskaa ja ahdistusta yhden lehtijutun perusteella”, pääministeri **Jyrki Katainen** (kok.) sanoi.

Myös kokoomuksen ryhmäpuhuja **Sampsa Kataja** tuomitsi välikysymyksen kadulla liikkuvien huhujen perusteella tehdyksi ja painotti isien aseman vahvistamista. Hän antoi kuitenkin ymmärtää, että säästötoimia tarvitaan.

”Tämä hallitus toimii kuin vastuullinen vanhempi. Emme voi syödä lastemme lautasilta ja jättää laskua heille.”

Sdp:n ryhmäpuheenvuoron pitänyt kansanedustaja **Merja Mäkisalo-Ropponen** katsoi, että paluuta kotoa työhön pitää helpottaa. Se tarkoittaisi osa-aikahoidon ja -työn kehittämistä sekä hoitomaksujen määräytymistä hoitoajan mukaan.

Perussuomalaiset ilmoittautuivat välikysymyksen kannattajiksi eli aikovat osallistua hallituksen kaatamiseen, kun eduskunta äänestää sen luottamuksesta tänään keskiviikkona.

EIJA POUTANEN

Wallinin luottamus punnitaan

Opposition ja SDP:n ohella myös kokoomuksen riveistä on alkanut kuulua arvostelua puolustusministeri **Stefan Wallinia** (r.) kohtaan.

Kokoomuksen eduskuntaryhmän puheenjohtaja **Jan Vapaavuori** totesi maanantaina, että puolustusvoimien uudistuksen valmistelussa on sattunut tyylivirhe. Wallin olisi voinut selkeämmin tuoda esille perusteet, joiden tuloksena päädyttiin säilyttämään nimenomaan Dragsvikin varuskunta ruotsinkielisen koulutuksen antopaikkana, Vapaavuori katsoo.

Perussuomalaiset ja keskusta pohtivat tiistaina tapaa Wallinin luottamuksen mittaamiseksi eduskunnassa. Molempien mielestä Wallin on johtanut eduskuntaa harhaan.

Wallinin kohtalo selvinnee keskiviikkona, kun SDP:n ministeriryhmä käsittelee asiaa. Puheenjohtaja Jutta Urpilainen ei ole halunnut kommentoida asiaa sitä ennen.

VEIKKO NIITTYMAA

JDLink Harvest Pro -moduulit mahdollistavat puimurin säätöjen, polttoainekulujen, paikkatietojen sekä käyttöasteen seuraamisen kotitietokoneelta. Lisäksi koneiden etädiagnostiikka mahdollisuus. AMS-automaattiohjauksella jopa 23% lisää puintitehoa, verrattuna “käsiohjaukseen”.

Uusi tilava ohjaamo (3,3 m³), vie mukavuuden uudelle tasolle.

Kysy lisätietoa lähimmästä Agrimarket konekeskuksesta.

JOHN DEERE

Kattava mallisto / valinnanvapaus asiakkaalle.

W-sarja Perinteinen ja tehokas puintikoneisto.

T-sarja Maailman tehokkaimmat kohlinpuimurit.

S-sarja Täysin uusi, Euroopan oloihin suunniteltu.

AGRI MARKET

www.agrimarket.fi

www.deere.fi